

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Allocutiones Sacræ, Svper Evangelia Dominicarvm totius anni

Jahoda, Johann

Pragæ, [ca. 1659]

Cantus Misere, Cœlibus est Lætare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51496)

DOMINICA IV. QUADRAGESIMÆ.

ALLOCVTIO II.

Cantus *Miserere*, *Coelitibus Latere*.*Latere Hierusalem*. Introit: *Missæ*.*Psalm. 136.*

Ucusq; in continuo luctu versati cum captivis illis *suspendimus organa nostra*, hucusque lyras & barbita silere iussimus, ipsosque templi parietes, ac aras lugere docuimus, dum eis pullum, lugubremque vestitum superinduimus: at verò nescio quæ insolita hodie in nobis exurgat jucunditas; nescio quæ tanta gaudiorum sese objiciat materia, ut etiam præsentis diei à *lætitia* nomen indere placuerit, & in vicem *Miserere Kyrie Paschale* passim sonuerit. An fortè quia medium Quadragesimæ nuper, confecimus æquor, & jam paulatim ad portum appellere, festaque Paschalia veluti per tubum oticum eminus prospectare incipimus? Hoc equidem solatium est eorum, quibus salubris juniorum rigor nimium videtur rigidus, quibus salpa stomachum gravat, quibus haleces sitim nimiam creant, & ut cum melleo Doctore loquar, quorum *pisces complexionem penitus repugnant*. Sed ò nimis carnale solatium, quia in carniem esu fundatum! Ad Ægyptiacas ollas ejusmodi ablegarem, nisi aliquid debilitati humanæ carniem alioqui per se cupidæ dandum putarem. Ego sanè dum præsentis naturam temporis accuratius exploro, animadverto

illud vel maximè lacrymis & fletibus dedicandum esse; nunc enim in proximo est *dies Domini*; jam modò funes & flagra in corpus ejus parari, jam ligna & fustes tanquam in latronem expediri, jam dextræ acui in alapas, linguæ in fannas, jam spinæ in ferta plecti, jam ferrum in clavos cudi, jam trabes in crucem ascari incipiunt, denique *propè est Dominus, ut veniat dies ejus*; dies de qua cecinit Propheta: *dies Domini ista tenebra & non lux*. Cui itaque latari, cui in risus & gaudia solvi lubebit, quando ipse Mundi ocellus Sol resolvitur in lacrymas, quando mærens expallescit Luna, rupes dolore scinduntur, quando terra ipsa aliàs immobilis commiseratione movetur. Ad nœnias itaque vos provoco AA. ab intempestiva lætitia ad congruam tristitiam reduco. Et ne aliquid novi inducere videar, ad usitatum, & quotidie cantari solitum *Miserere* (non obstante Dominica *Latere*) invito.

Musurgæ periti diu potissimum, cantus genera adinvenere, quorum alterum *molle*, alterum *durum* appellant. Cantum mollem vocant, qui mollitie soni auribus lenocinatur; durum verò, qui quandam cum arte asperitatem conjunctam habet, & hic plerumque multis notatur crucialis ✱. Si *Miserere*

hodi.

I.
Pœnitentiæ
est Cantus
durus.

hodierni, ad quod vos invitavi, ante omnia qualitatem nosse cupitis, ajo illud constare cantu duro, & quidem ita duro, ut nulla omnino nota suâ careat cruculâ.

Mise re re

Allegoricè vobis loqui videor, sensum tamen planum accipite. Dicere nil aliud volebam, quàm pœnitentiam nostram, (cui his potissimùm postremis jejuniis diebus studere, eamque verbis & factis occinere debemus) ejusmodi esse oportere, quæ verè dura sit, nullumque *b. molle*, id est nullum aliquod blandæ voluptatulæ admittat commercium. Est enim hæc germanæ pœnitentiæ natura, ut nequaquam Sybaritarum plumas, aut Smyndiridis rosas suum admittat in lectum; sed in roborea cruce, truncoque quopiam fagino aut affere nudo amet cubare. Declaravit hoc perbellè è pœnitentiù choro cantor non postremus ille Abbas, qui Eremiti candidatos, priusquam pulla super indueret veste, in celsi montis verticem educere in more habebat, inde non ut tartareus ille Impostor Regna eis nescio quæ phanatica, sed meras merissimas cruces animo objectabat, monens, persuasum haberent, tot sibi in asceterio portandas cruces, quocumque quaquaversum patens oculis tellus apta foret germinare. Si alacres ad tantum pondus ferendum animos ostentabant, in Capellam suam recipiebat; sin minùs, tanquam futuros chori turbatores quantocyus exturbabat. Et

sanè quàm dura fuerit priscorum anachoretarum vita, fidem superare putarem, ni tot testimonijs, scriptisque voluminibus rem satis haberem testatam. Cibus illis quotidianus fuit panis durus, aut duræ radices; petra hospitium; grabatus lapis; amictus duri cortices, & vimina, qualis Paulo: verbo omnia illis erant dura & aspera; quod & hodie apud nostrates Religiosos conspiciere est, de quibus ita religiosissimus vir scribit: *multum laborant, pauperissime comedunt, grosse vestiuntur, &c.* Hoc est AA. durum illud *Miserere*; in sacco & cilicio optimè canitur, tunc ne pectoris, ictu flagrorum hic optimè tactus datur; decussatæ in crucem, manus, prostratum solo corpus, ducti ex imo pectore gemitus, gratissimam, hic Deo & Angelis faciunt harmoniam. Habet enim hoc *durus cantus* gratiæ, ut licet duritiem præferat, tamen illam *cruculis* suis ita temperat, ut non tantum aures non offendat, sed summe oblectet. Oblectatur pœnitentiâ nostrâ imprimis Deus, oblectantur Angeli, quibus lacrymæ nostræ sunt vinum, gemitus ambrosia. Audite Dominum ipsum dicentem: *majus erit gaudium super uno peccatore pœnitentiam agente, quàm super nonaginta novem justis.* Quid ita? nonne & justis suaviter modulatur, cum *concentu virtutum* (quibus ipsi pleni agunt) *nihil sit suavius?* Nihilominus: *majus erit gaudium super uno peccatore.* Quidquid sit, ait Origenes: *latantur Angeli ad quorum festivitatem accedunt conversi.* Quasi dixisset: semper Dominicam *Letare* celebrant, quoties peccatorem aliquem.

Thō. Kép:
lib: 1. de
imit. Chri-
sti c. 25.

Luc. 15.

Cicero.

Mise-

Poenitētia *Miserere* canentem inaudiunt. A ve- mus. Creditum est, quod à vero non
est *cantus* ro non abluero, si Poenitentiam can- abhorret; vim illam veneni virulento
Tarantula, tum *Tarantula* dixero. Bestiolæ genus morfu & sanie conceptam harmoniã
est in Apulia ex genere aranearum, tam & vocum concentu per totum corpus
potentis & simul mirandi veneni, ut diffundi, atque inde fato nescio quo di-
si quispiam illo affectus fuerit, aliter labi & exinaniri. Hæc ille.
fanari non possit, nisi per cantum. Rem Quæ virulentior Tarantula, quæ pe-
à se observatam ita describit Scriptor stilentior bestiola, quàm peccatum,
Alex. ab genialis: cum per Apuliæ campos fer- ?
Alex. l. 2. ventillimos, ubi hoc malum peculiare cuius morsus hominibus adeo letifer
c. 17. existit, sub cane iter faceremus, undi- est, ut nulla radix, nulla in toto mun-
que oppida & vici tympanis, fistulis & do herba illi mederi possit. Unicum
tibijs circumsonabant. Cujus rei cau- medium est cantus *Miserere*; verè can-
sam quærentibus nobis, relatum est, tus *Tarantula*, quem præ reliquis opti-
Tarantulæ morbo affectos undique mè cecinit David, posteaquam letalem
per oppida curari. Cumque ejus rei ab hac bestia ictum accepisset. Opplo-
gratiã in pagum quendam divertere- rat solummodò: *peccavi. Miserere*
mus, invenimus adolescentem morbo *mei Deus*; & ecce sanitatem extemplo
ejusmodi affectum, qui velut repenti- 2. Reg. 12. 3
no furore ictus & mente abalienatus
corporis motu & manuum pedumque
gestibus ad tympanum psallebat non-
inconcinne, utque vehementius mo-
dos acciperet, quasi illo pulsu demul-
ceri animus & leniri dolor videretur,
sensim & placidè aures tympano ad-
movere; mox caput, manus & pedes
crebro motu concutere, & demum in
saltum se attollere videbamus. Quæ
res, cum ludo & risu prorsus digna visa
foret, interim is, qui tympanum pul-
sabat, sonitu parumper intermisso,
pausam fecit. Atque illum morbo af-
fectum, ubi præsentio illa quievit, ve-
lut attonitum stupentique similem re-
pente animo linqui & omni sensu de-
stitui cernimus. Rursus resumpto tym-
pano, ubi primum modulos audivit,
pristinam illum vires resumere, & a-
crius in choreas insurgere spectaba-

mus. Creditum est, quod à vero non
abhorret; vim illam veneni virulento
morfu & sanie conceptam harmoniã
& vocum concentu per totum corpus
diffundi, atque inde fato nescio quo di-
labi & exinaniri. Hæc ille.

Quæ virulentior Tarantula, quæ pe-
stilentior bestiola, quàm peccatum,
cujus morsus hominibus adeo letifer
est, ut nulla radix, nulla in toto mun-
do herba illi mederi possit. Unicum
medium est cantus *Miserere*; verè can-
tus *Tarantula*, quem præ reliquis opti-
mè cecinit David, posteaquam letalem
ab hac bestia ictum accepisset. Opplo-
rat solummodò: *peccavi. Miserere*
mei Deus; & ecce sanitatem extemplo
recipit; statim audit à Propheta abso-
lutionis formam: *Dominus quoque*
transulit peccatum tuum. Quisquis
itaque vestrum pari affectus est morfu,
ne quæso in suo diu perseveret valne-
re; sed quam primum in similes erum-
pat cantus, dicat & ipse: *peccavi; ab-*
doleo!

II.
Altera cantus istius qualitas est, Est cantus
quod nullã triplã, nullis (liceat in re, sine tripla
musica musico verbo uti) *collaturis*, & caudatis
nullis caudatis, & bicaudatis constare
& caudatis
debeat notis; hæc enim lætis, quàm
notis.
mæstis textibus melius conveniunt.
Scire vultis quis nobis mæstos hic sup-
ponat & subministret textus? Primò
ipse JESVS patiens ejusque dolores,
quos Sancta Mater Ecclesia, hisce po-
tissimum Quadragesimæ postremis die-
bus à nobis recoli cupit. Nunc enim
identidem ingeminat: *hoc sentite in va-* Philip. 2. 5
bis quod est in Christo IESU. Et: *Chri-* 1. Petr. 4. 1
ste in carne passus est vos eadem cogitatione
arma.

armamini. Et verò quis adeo saxei peccatoris erit, cui diebus istis lubeat ridere, quando saxa ipsa plorant? cui lubebit tripudiare & saltare, quando tota rerum *Univerſitas* in luctu est? Et quid plura? flet, lacrymatur ipse *Jesvs* noſter, clamat præ vehementia dolorum; *Eli*: clamat; *ſitio*: & ego adhuc ludam deludamque lacrymas ejus? Ita se ipsum increpabat mellifluus Doctor. *Ludebam ego, inquit, foris in platea, & in secreto regalis cubiculi super me mortis ſententia ferebatur. Audit hoc unigenitus ejus; & ecce prodit ſacco veſtitus, aſperſus cinere caput, nudus pedes, flens & ejulans, quòd morte damnatus eſſet ſervulus ejus. Adhucne ludam, & deludam lacrymas ejus?* O utinam plures *Bernardi* eſſemus! utinam unusquisque noſtrum tam ſalubris ſui admonitor eſſet! Utinam plures ſibi ipsis ita occineret: Dominus meus *Jesvs* mei cauſa patitur, mei cauſa lacrymas & ſanguinem fundit; & ego adhuc circuibò civitatem, curram per vicos & plateas, quarens non quem, ſed quam peſſimè diligit anima mea? O utinam in plurium auribus ſapiùs ſonaret illud horridum, multique notum carmen: *Vdo Vdo ceſſa a ludo!* Ceſſa à ludo vel jam ſaltem infelix homo, quando Deum tuum pro te viſdes ita illuſum. Religioſiſſimus Vir *Ludovicus* à *Granata*, cùm vità eſſet integer, ſolebat tamen ex affectu *Chriſti* paſſi frequenter flagris in ſe acerbè animadvertere, & ſuum tergum innocenti purpurâ pingere, ut non cubiculum modò, ſed & via ipſa, propter quam degebat, validis icibus reſonaret. Ergo dum aliquando nocte concu-

bia in hoc voluntario ſupplicio diſtinetur, fortè illac tranſibant *Juvenes* duo *Veneri* devotam noctem male perdituri, quos auditus flagellorum crepitus tacitos advertit. Subſiſtunt, auremq; propiùs admovent; nec mora; ſubito animos ſalutaris pudor voluptati perflagitia obſequi, ſe maximorum criminum reos, cùm interim viri innocentes in ſe adeo deſævirent. Adnotatà igitur diligenter fenestrâ, ex qua ſonitus acciderat ſibi ſalutaris, pedem referunt, certi primâ ſtatim luce apud eum hominem peccatorum conſcientiam deponere, animosque arcana expiare conſeſſione: nec ſegniter executi ſunt, quod deſtinaverant. Nam ubi diluxit, datis fratrum *Evocatori* cellæ indicijs accerſiri jubent, qui eam incoleret, exceptique perhumaniter à *Granatenſi*, cujus ductu mox vitæ longè alias rationes inierunt. Potuit unius Religioſi hominis ſpontanea flagellatio tantam habere efficaciam, ut perditos juvenes retraheret à crimine; quid virtutis non debent habere innocentiffimi *Jesv* acerbiſſima flagra, quæ virgineum illius corpus ita conſciderunt, ut à planta pedis uſq; ad verticem capitis non eſſet in eo ſanitas? Cur & nos non opploramus: caſtiſſima & innocentiffima *Jesv* caro pro me ita caſtigatur, ita flagellatur, ita conſcinditur; & ego carnem meam fovebo, ego cuticulæ meæ blandiar, ego voluptati operam dabo? adhucne ludam & deludam flagella ejus ipſe mille flagellis & plagis digniſſimus. Sed heu me! doloris ipſe mihi magis *textus* & materia ſum. Audio enim ipſummet patientem *Jesvm* comminantem: *ſi in viri-*

Iſai. 1. 6.

O

vir-

Lnc. 23. *viridi ligno hæc faciunt, in arido quid fiet?*
Barrad. " Si iustitia DEI infinita pro peccatis
hoc loco. ,, hominum hæc fieri permittit in filio
 ,, charissimo: in servo nequam pro pec-
 ,, catis proprijs ab ipsomet commissis
 ,, quid faciet? Vbi me abscondam à facie
 ira & indignationis ejus ut me non allidat?
 Quo fugiam? Quò me vertam?
 Quæ usque adeo tuta latebra, quæ protegat me,
 donec pertranseat furor ejus?
 Ah montes cadite super me, & colles
Rom. 8. 32. operite me; quia si proprio filio non pepercit,
 quomodo parceret mihi? Ego sum qui peccavi,
 & malum feci;

Virg. 9. - - mea fraus omnis; nihil iste, nec
Ancid. ausus
 - - Nec potuit - -

Isa. 35. 6. sed posuit Dominus in eo iniquitatem omnium nostrum. Veritatem hanc ex pio S. Vincentij apologo lubet magis ediscere.

Adolescentes quatuor, inquit ille, unà convenerant, & conspiraverant, ut in una aliqua civitate furta & rapinas exercerent. Et ecce dum Vrbi appropinquare incipiunt, levatis oculis vident juvenem elegantissimum, & ut vestitus indicabat, generis nobilitate insignem è furca pendulum. Obstupescunt attoniti, gradumque sistunt. Tum è sene, qui ponè adstabat, sciscitantur; quid sibi tam miserabile vellet spectaculum. Ad hæc senecio: hic, inquit, quem intuemini adolescens, filius est Gubernatoris Vrbs hujus, filius unicus & carissimus Patri suo. Tum stupere magis Juvenes, & cur, inquit, per Deum immortalem, aut à quo ad tam

infame supplicium damnatus est? à proprio Patre, subijcit alter. Quam ob causam? Furtum fecerat famulus in domo Patris, ob idque reatum mortis incurrerat: pro famulo vadem sese obtulit hic filius, servus interim terga fugæ dedit. Pater qui iustitiæ amantissimus est, nullumque omnino crimen impunitum relinquit, apprehendit vadem, eumque hic uti videtis appendi iussit. His dictis exterriti prædones continuò animis ceciderunt, seque invicem à proposito dehortari cœperunt dicentes: terribilis est Prætor iste, non expedit nobis in hac civitate furta committere, quia si proprio filio non pepercit, quomodo parceret nobis?

Quid sub Apologi velo lateat, non dubito vos assequi. Illud breviter dico, Adamum furem illum fuisse, qui commissio in Paradyso furto à Deo fugit. Interim Vnigena æterni Patris, qui vadem & sponsorem pro famulo egit, arripitur à Patre, & carnificum potestati traditur. Quid iterum iterumque oplorare aliud licebit, quàm: si proprio filio non pepercit, quomodo parceret nobis? O venite, venite adoremus, & procidamus ante Deum, ploremus coram Domino, dum planctus nostri auribus ejus grati sunt; intonemus & insonemus sæpius; peccavi, ne æternum, & nunquam finale vœ cogamur ejulare. Cantemus in hac vita (quæ mera Quadragesima est) cantemus sæpius *Miserere*, ut in Paschate, hoc est in Resurrectione, lati canamus *Alleluja*.

DOMI-